

HELP HEN OVERLEVEN, ONZE AMFIBIEËN

Werner DEMUYNCK

De laatste 30 jaar zijn honderden wateren en andere natte terreinen in onze streek vernietigd. Voor het restant van deze gebieden zijn krachtige beschermingsmaatregelen getroffen, terwijl een zo groot mogelijk aantal nieuwe poelen moet worden gecreëerd. Iedere echte natuurliefhebber uit onze kring zal al het mogelijke doen, om als bescheiden compensatie voor de vele vernietigde biotopen, nieuwe kleine waterbiotopen aanleggen of herstellen dit als tegenreactie op het vernietigingswerk uit het verleden. Bijna alle kikkers, padden en salamanders staan op de wettelijke *rode lijst* van bedreigde diersoorten of zij zijn al min of meer met uitsterven bedreigd.

Het gemeentebestuur van Damme geeft goede hoop

In het kader van een gemeentelijk natuurontwikkelingsplan. "G.N.O.P" wordt in een deel van het grondgebied, geselecteerd omwille van zijn hoge natuurwaarde, een poelen project is weerhouden als gebiedsgerichte actie. Door een netwerk van veedrinkpoelen, welke ook als amfibieënpool fungeren.

Het verhaal van recent gegraven poelen

1. Poel Baron Leen Bekeert - Hoekestraat

De grondboring welke het graven voorafging gaf volgend resultaat:

- *bovenlaag 80 cm klei*
- *dan 20 cm klei vermengd met zand*
- *daaronderliggend 2 meter dikke lang wit zeezand wat wijst op een kreekkrug*

Aangelegd in lage weiden waar weidevogels, *gruttos*, broeden, op 200 meter afstand van de monumentale gerestaureerde historische schuur. De grachtenoevers worden ecologisch beheerd, schuin afgegraven zodat een geleidelijke overgang ontstaat van nat naar droog. De waterpeilverhoging, door lokale opstuwing wordt verricht door een windmolentje.

2. Poel Callewaert - Versche Vaartdijk

Op 5 oktober 1995 werd hier in de bedding van de *Versche Vaart* een prachtvijver gegraven van 300 m². De eerste zomer reeds talrijk bewoond door sierlijke *libellen*. Allerlei waterdiertjes als waterspinnen, kevertjes reeds volop aanwezig. Oktober '96 bij uithalen algengroei waren ook reeds kleine visjes er de poel. We ontdekten er ook een *reuzenlarve*, een dikkopje van 4 cm lang van de groene kikker welke reeds achterpootjes had. Die larve zal na de winter metamorfosen tot volwassen diertje. In Oktober '96 hebben wij een rondgang gemaaid in de ruigte van het rietveld

3. Demuynck-Debleeker - Monnikenrede

Deze poel werd in april '96 volledig in de kleilagen gegraven. Laagligging wordt gevoed door wit-grijs gekleurd instromend kwelwater. De grote *waterweegbree* kwam er reeds spontaan tot bloei en zaadvorming. Het dood hout van twee omgewaaide knotwilgen werd in de nabijheid opgestapeld als winterkwartier voor onze amfibieën.

4. De poel bij vluchtheuvel ten Doele - J.P. Bouckaert

Het overvloedig braamstruweel in deze ruigte is een optimaal biotoop voor de menigvuldige padden en kikkersoorten. Niet te diep volledig in klei gegraven. De aangrenzende grachten in het weidencomplex van ten Doele hebben een *veel te laag waterpeil*. Lokale opstuwing is dringend gewenst door overleg met de Zwinpolder

5. Poel in de Kievitenpolder - Ulyssée Depret

In de meer dan 2 meters dikke kleilagen van het nieuwland ingepolderd na de Duinkerke III-transgressie werd hier een nieuw biotoop gecreëerd. In dit veë hooiland is in het najaar nabegrazing aan te raden, omdat een kortere grasmat meer weidevogels aanlokt, zoals overwinterende ganzensoorten.

6. Poel Sabtweg - Jérôme Himpens - Paardenkweker - Hoeke

De zeer oude veedrenkplaats werd in september '96 heraangelegd op vraag van de landbouwer. De poel werd driekwart uitgerasterd tegen veeintrap. Vergane stronken welke gevonden werden bij de aanleg wijzen op de zeer oude poel.

7. Poel Johan Maertens - Damse Vaart-Zuid

Op 16 oktober '96 werd in de *uitgebrikte* weide van de vroegere steenbakkerij Braet uit 1920, een nieuwe poel aangelegd. We vonden er verkoalde resten van de steenoven. De poel licht dicht bij de vaart en wordt gevoed door kwelwater.

8. Poel Krinkeldijk - Louis Vandevelde

Een diepteboring tot op 3 meterdiepte leverde volgende gegevens

- *bovenlaag van 20 cm teeltaarde*
- *daarna 80 cm dikke kleilaag,*
- *rustend op 2 meter vergane, donkere turflagen, waarvan het zoutgehalte nul is.*

De poel werd nieuw gedolven op 5 juli 1995. Bij een bezoek op 3 augustus '96 waren de *bootsmannetjes*, kleine roofkevers, massaal aanwezig in de algengroei. In de oeverzone vingen wij een *waterschorpioen*, die werd teruggezet. Het beestje verborg zich terug in het slijk door met zijn achterpootjes het slijk op te warrelen. *Poelslakjes* vraten aan de groene algenslierten. Jonge *groene kikkers* sprongen snel in de poel. *Boerenzwaluwen* kwamen er slijk halen om hun nest te bouwen.

9. Poel in een hoogstamboomgaard aan de Moerader

Het water in de poel is sterk groen gekleurd door de voedingsstoffen afkomstig van de mest van de grote schapenkudde van boer Dullaert. Niet omrasterd, in zeer kleiige grond is die biotoop zeer prachtig gelegen in het weidelandschap, met bloemenakker van de imker Marc Olivier. Aanvankelijk droog, na herfstregen, zeer goed waterhoudend op de kleilagen.

10. Poel Olivier - Damse Vaart-Noord

De poel werd aangelegd in april '96. Zij is zeer goed waterhoudend met een hoge grondwater-tafel vanuit de nabije vaart. Reeds de eerste zomer waren kikkers aanwezig. De poel is goed zichtbaar van de nabije *Monnikeredebrug* vanop de vaartdijk met in het verschiep de toren en het kasteel van Oostkerke.

11. Romboutswerve Wielewaalreservaat

In de slaappleats van de *kolganzenweide*. De poel is goed bereikbaar vanuit de Pompestraat. en is omrasterd tegen intrap door het rundvee en paarden.

12. Poel Schaapsdijkhoeve - Jozef Taveirne

In september '96 aangelegd, in dit landschap met oude Zwindijken en vele knotwilgen, dicht bij de monumentale, historische schuur bij de nabije oude hofstede. Eigen initiatief van eigenaar Jozef! Proficiat!

13. Poel Dr. Ludo Van den Bussche - Polderstraat - Damme

Deze nieuwe poel werd aangelegd op 1 oktober '96, gegraven in de humusrijke grond van een vergaan moerasbos. Er is veel ruigte van moerasvegetatie in de omgeving en ligt op 5 meter afstand van de Broekader om instroming van te voedselrijk water te voorkomen. Zeer gunstige ligging in reeds bestaand biotoop.

Richtlijnen bij aanleg

Talud moet licht hellen aan de noordkant (maximum zoninstraling)

Bodem ver genoeg in grondwater-tafel, zodat in de zomer minstens 50 cm water blijft.

Gedeeltelijke, driekwart, afrastering tegen te sterke veeintrap.

Het water en de oever vragen een zodanige ligging dat ze de langste tijd van de dag door de zon beschenen worden.

Ruigte van vegetatie, kruiden en struikgewas in onmiddellijke omgeving. Stapel dood hout als schuilplaats in de winter.

Dankwoord

Aan de voortrekkers van dit plan: Het West-Vlaamse Provinciebestuur (Jürgen Vanpraet) en de Zeeuws-Vlaamse natuurvereniging "Het Duumpje" in de persoon van Jaak Herman uit Sluis, en "Natuurreservaten VZW Afdeling Damme."

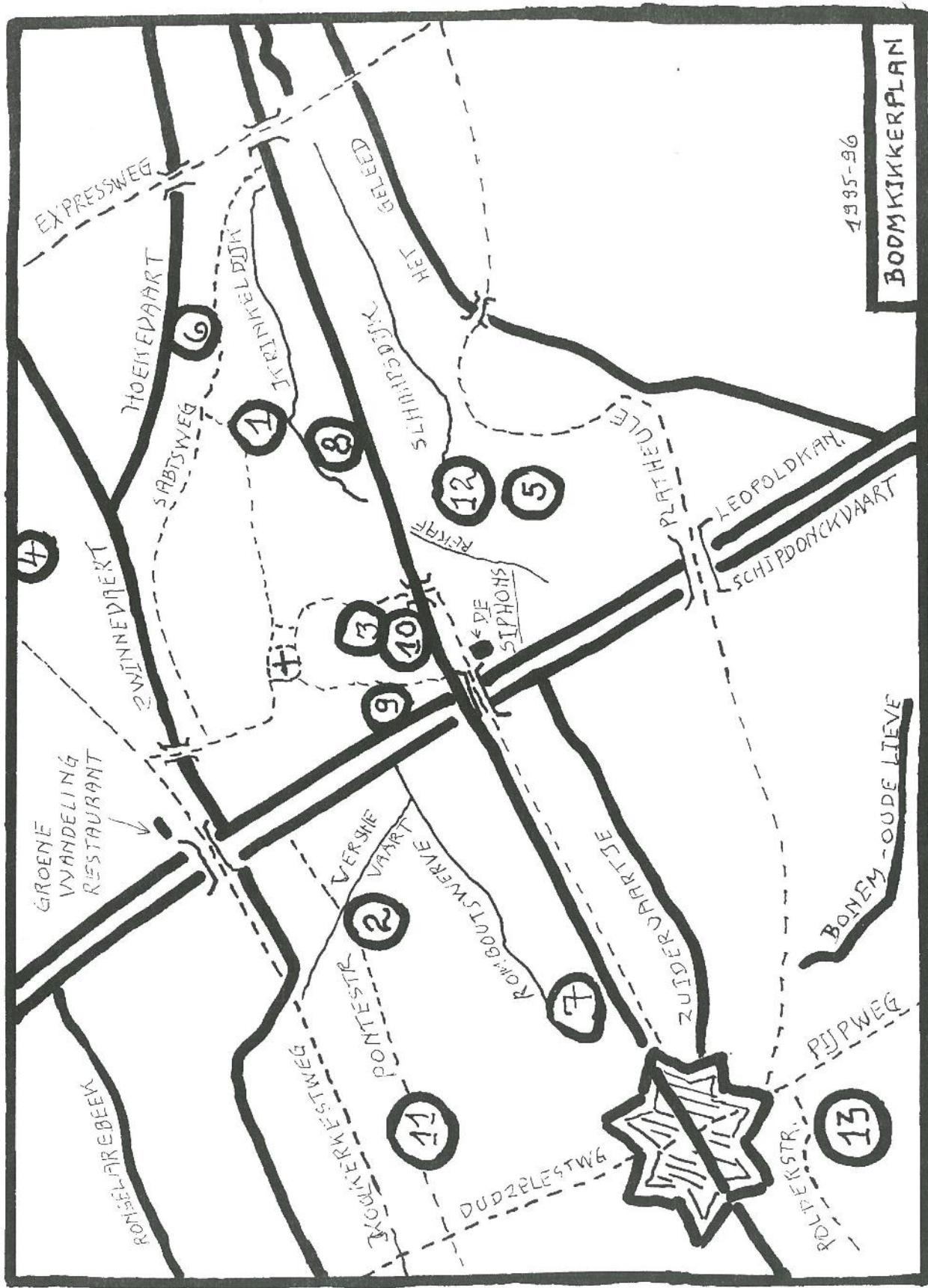
DE POELENWERK GROEP "ZWINSTREEK"

Werner DEMUYNCK
St.-Kwintenstraat 13
OOSTKERKE

Rudy VANTORRE
Zomerpad 10
8301 DUINBERGEN

Ligging poelen zie bijgaand situatieplan. Aangelegd in de loop van 1995 en 1996.

1995-96

BOOMKIKKERPLAN

